

ĆWICZENIE

Historia nie musi się powtarzać! Nowe historie dla lepszego świata

Ćwiczenie pozwoli uczniom i uczennicom wcielić się w rolę twórców nowych, pozytywnych historii. Będą wspólnie analizować wydarzenia z przeszłości i zastanawiać się, jak mogłyby się potoczyć, gdyby ludzie wybierali współpracę zamiast konfliktu, tolerancję zamiast wykluczenia czy równość zamiast dominacji. Razem stworzą wizję historii, która zainspiruje ich do budowania lepszego świata.

OPRACOWANIE: Aneta Radzik

CZAS TRWANIA: 30 minut

POZIOM NAUCZANIA: klasy VI–VIII szkoły podstawowej, klasy I–IV szkoły ponadpodstawowej

PRZEDMIOT: historia

Cele zajęć:

- rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia, empatii i współpracy
- poszukiwanie w historii pozytywnych wzorców, które można wykorzystać w tworzeniu lepszej przyszłości

Kryteria sukcesu:

- rozumiesz i potrafisz wyjaśnić, jak historyczne wydarzenia wpłynęły na różne grupy społeczne i jakie wartości oraz przekonania za tym stały
- skutecznie identyfikujesz wartości związane z tolerancją, równouprawnieniem, współpracą i solidarnością, dzięki którym analizowana historia mogła potoczyć się pozytywnie
- potrafisz powiązać alternatywną historię z aktualnymi wyzwaniami i wartościami, pokazując, jak historia może inspirować współczesne działania na rzecz tolerancji i równości

Kluczowe zagadnienia: pokój i konflikty na świecie, różnorodność i stosunki międzykulturowe, nowe narracje

Formy i metody pracy: rozmowa, praca w grupach, refleksja, metaplan

Środki dydaktyczne potrzebne do przeprowadzenia zajęć: załączniki

Związek z podstawą programową:

- szkoła podstawowa: I.5; II.4–5; III.3
- szkoła ponadpodstawowa: I.2; II.1, 3–4; III.1–2

ZAŁĄCZNIKI:

- Załącznik nr 1 – Karta pracy. Schemat metaplanu
- Załącznik nr 2 – Materiał pomocniczy. Przykładowa „nowa historia” o kolonializmie

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Poproś uczniów i uczennice, aby podzielili się na kilka zespołów i wybrali jedno wydarzenie z historii, które miało negatywne skutki (np. konflikt, wojna, dyskryminacja).
2. Poleć uczniom i uczennicom przeanalizowanie tła wybranego wydarzenia: dlaczego miało ono miejsce, jakie były jego przyczyny i skutki. Klasa może do tego celu wykorzystać schemat metaplanu z załącznika nr 1.
3. Wspólnie się zastanówcie, jakie działania mogłyby zmienić przebieg tego wydarzenia na lepsze.
4. Zachęć uczniów i uczennice do stworzenia „nowej historii” poprzez wyobrażenie sobie alternatywnego przebiegu wydarzeń, w którym doszłoby do pozytywnego zakończenia. Poproś, aby opisali, jakie działania mogłyby doprowadzić do osiągnięcia pokoju, nawiązania długotrwałej współpracy lub innego wartościowego efektu. Jako przykład możesz wykorzystać materiał z załącznika nr 1.
5. W ramach prezentacji każda grupa przedstawia swoją historię pozostałym uczestnikom aktywności. Uczniowie i uczennice opowiadają o kluczowych zmianach, które wprowadzili w tok historii, oraz o tym, jak mogłyby one wpłynąć na świat, gdyby się wydarzyły.
6. Wspólnie porozmawiajcie o tym, jak na podstawie pozytywnych narracji z przeszłości można kształtować przyszłość. Jakie wartości i działania można przenieść z historii do współczesności?
7. Na koniec uczniowie mogą się zastanowić, co współczesne społeczeństwo mogłoby zrobić inaczej, by unikać błędów przeszłości. Pomocne może być sporządzenie krótkiej listy pozytywnych działań, które każdy może podjąć, aby przyczynić się do tworzenia lepszego świata.

POLECANE MATERIAŁY:

- *Uwikłani w wielkie narracje. Jak krytycznie myśleć o współczesnym świecie*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2024, <https://bit.ly/Uwikłani>.
- Scenariusz lekcji *Deбата oksfordzka. Człowiek wobec zmian klimatycznych i ekologicznych*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2024, <https://bit.ly/DeбатаNarracje>.

PROBLEM

.....

.....

.....

.....

.....

JAK BYŁO?

JAK POWINNO BYĆ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DLACZEGO NIE BYŁO TAK, JAK POWINNO BYĆ?

.....

.....

.....

.....

.....

WNIOSKI

.....

.....

.....

.....

.....

„Partnerstwo, nie dominacja” – nowa historia kolonializmu

W 1492 roku, gdy Krzysztof Kolumb dociera do wybrzeży Ameryki, zamiast dążyć do eksploatacji i kolonizacji, nawiązuje przyjazny kontakt z miejscową ludnością. Europejczycy postanawiają się uczyć od rdzennych mieszkańców, którzy posiadają rozległą wiedzę na temat rolnictwa, tradycyjnej medycyny i życia w poszanowaniu natury. Kolumb i jego załoga dostrzegają bogactwo kulturowe i szanują systemy społeczne, które istnieją w tej nowej dla nich ziemi.

W ciągu następnych dekad Europejczycy prowadzą politykę wzajemnego szacunku i wymiany wiedzy. W zamian za naukę nowych metod rolniczych i nawigacyjnych od mieszkańców obu Ameryk przynoszą im technologię, która ma wspierać, a nie niszczyć lokalne społeczności.

Handel opiera się na zasadzie równych korzyści: Europejczycy handlują uczciwie i podnoszą standardy wymiany handlowej. Zamiast narzucać swoje wartości i religie, starają się zrozumieć i docenić różnorodność kulturową, nawiązując relacje z miejscowymi przywódcami.

Do XIX wieku większość państw funkcjonuje w systemie sprawiedliwego handlu i wzajemnej współpracy, tworząc zjednoczoną sieć sojuszy, które wspierają rozwój społeczny i gospodarczy wszystkich narodów. Różnorodność kulturowa i ekologiczna staje się podstawą wspólnego rozwoju, a edukacja i technologie są dostępne dla wszystkich.

Efektem jest świat, w którym różne kultury współpracują w pokoju, a równouprawnienie i poszanowanie różnorodności stają się podstawą współczesnych społeczeństw. Nie tylko tworzy to bardziej zrównoważoną gospodarkę globalną, ale też promuje pokój i harmonię.

Materiał powstał w ramach projektu współfinansowanego ze środków Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU) oraz w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Materiał wyraża wyłącznie poglądy autorów i autorek i nie może być utożsamiany z oficjalnym stanowiskiem Deutsche Bundesstiftung Umwelt i Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Wydawca: Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej

Rok publikacji: 2025